

Sygn. akt III Ca 1061/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Roman Troll

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2019 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w B.

przeciwko B. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w R.

z dnia 6 grudnia 2017 r., sygn. akt I C 626/17

- 1) **zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. o tyle tylko, że oddala powództwo co do części odsetek zasądzonych od 236 zł (dwieście trzydzieści sześć złotych) za okres od 22 lutego 2017 r. do 26 lutego 2017 r.,**
- 2) **uchyla zaskarżony wyrok w punkcie 1. w części dotyczącej zasądzenia 3174,79 zł (trzy tysiące sto siedemdziesiąt cztery złote i siedemdziesiąt dziewięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 22 lutego 2017 r. oraz w punkcie 3. i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w R. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego,**
- 3) **oddala apelację w pozostałej części.**

SSO Roman Troll

Sygn. akt III Ca 1061/18

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna w B. wniosła o zasądzenie od pozwanej B. K. 6876,79 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazała, że pozwana zobowiązała się, poprzez podpisanie weksla, do zapłaty 21 lutego 2017 r. 6876,79 zł, a pomimo wezwania do wykupu weksla nie uregulowała zobowiązania wynikającego z umowy.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu zarzuciła, że blankiet weksla został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym, powódka nie przedstawiła szczegółowego wyliczenia dochodzonej kwoty, dokonała spłat pożyczki na poczet należności głównej, a w umowie zawarte są klauzule niedozwolone zastrzegające na rzecz powódki opłaty nienależne i rażąco wygórowane (koszty ubezpieczenia, wynagrodzenia umownego, opłaty przygotowawczej, windykacji oraz opłat za monity i wezwania do zapłaty). Zarzuciła także niewłaściwe naliczanie

odsetek od kwot nienależnych powódce, niewykazanie wymagalności wierzytelności, nieotrzymanie zawiadomienia o wypowiedzeniu umowy pożyczki ani wezwania do zapłaty.

Powódka nie zgodziła się ze stanowiskiem pozwanej i wskazała, że doliczone do kwoty udzielonej pożyczki wynagrodzenie stanowi umowne wynagrodzenie za możliwość korzystania z pieniędzy pożyczkodawcy; odsetki mieszczą się w ramach wysokości maksymalnej; pozwana wyraziła zgodę na objęcie jej ochroną ubezpieczeniową jako zabezpieczenie spłaty pożyczki; do pozwanej zostało wysłane pismo wypowiedzające umowę i zostały spełnione przesłanki do skutecznego wypowiedzenia umowy. Powódka wskazała, że pozwana wpłaciła na jej rzecz 4528 zł; wyjaśniła też, iż przysługuje jej roszczenie o zapłatę sumy niespłaconych rat pożyczki - 5660 zł, 24,16 zł zgodnie z pkt 11.2a umowy, 1 132 zł naliczonej zgodnie z pkt 11.2b umowy, 45 zł naliczone zgodnie z pkt 11.2c umowy oraz 15,63 zł umownych odsetek za opóźnienie; weksel został wystawiony w sposób prawidłowy zgodnie z deklaracją wekslową.

Wyrokiem z 6 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w R. zasądził od pozwanej na rzecz powódki 5108,79 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 22 lutego 2017 r. (pkt 1.); w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt 2.) oraz szczegółowe wyliczenie kosztów procesu pozostawił referendarzowi sądowemu, przyjmując, że powódka wygrała sprawę w 74% (pkt 3.).

Orzeczenie to zapadło przy następujących ustaleniach faktycznych: 1 czerwca 2016 r. strony zawarły umowę pożyczki gotówkowej, w której pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz powódki 10188 zł [całkowita kwoty do zapłaty, na którą składa się kwota udzielonej pożyczki - 9725 zł (obejmująca kwotę pożyczki - 6000 zł, koszt ubezpieczenia - 3139 zł

i opłatę przygotowawczą - 587 zł) oraz wynagrodzenie umowne - 462 zł] w 18 ratach po 566 zł każda, do 4. dnia każdego miesiąca, począwszy od kwietnia 2016 r. (na podstawie

pkt 1.2 umowy powódka dokonała potrącenia z kwoty udzielonej pożyczki kosztu ubezpieczenia i opłaty przygotowawczej, które pozwana zobowiązała się ponieść, a które zostały skredytowane). Na podstawie pkt. 7.2 umowy pożyczki pozwana zobowiązała się do zabezpieczenia spłaty pożyczki poprzez wyrażenie zgody na objęcie jej ochroną ubezpieczeniową, a w pkt. 17.1 umowy wyraziła zgodę na skorzystanie z zastrzeżonej na jej rzecz ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w Umowie Grupowego (...) (Umowa (...)) zawartej przez powódkę z (...) S.A. w W. w okresie trwania ochrony równą kwocie aktualnego na dzień zdarzenia ubezpieczonego salda zadłużenia z umowy pożyczki pozostającego do spłaty w dniu zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego obejmującego śmierć ubezpieczonego, całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku lub choroby; zobowiązała się przy tym do pokrycia kosztów opłacenia składki ubezpieczeniowej należnej z tytułu umowy ubezpieczenia (opłacanej jednorazowo po zawarciu i wypłaceniu kwoty pożyczki), przy czym powódka odprowadza na rzecz ubezpieczyciela składkę, a pozwana upoważnia ją do potrącenia kwoty należnej z tytułu zwrotu kosztów ubezpieczenia z kwoty udzielonej pożyczki. Pozwana zobowiązywała się nadto wystawić

w dniu zawarcia umowy i przekazać powódce weksel własny in blanco, opatrzony klauzulą nie na zlecenie, jako zabezpieczenie spłaty zobowiązania z umowy pożyczki. Powódka mogła wypowiedzieć umowę jeżeli pozwana nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległych rat pożyczki w terminie 7 dni; w przypadku wypowiedzenia umowy powódka miała prawo wpisać na wekslu datę i miejsce zapłaty oraz kwotę nieprzekraczającą należnej jej

z umowy oraz naliczyć i wpisać odsetki maksymalne określone w art. 359 § 2¹ k.c., kwotę w wysokości 20% z pozostałej do zapłaty całkowitej kwoty do zapłaty tytułem poniesionych kosztów windykacji, nie więcej jednak niż faktycznie poniesione koszty windykacji oraz kwotę opłat za upomnienia pisemne i wezwania do zapłaty - 15 zł za każde pismo (pkt

11.1 umowy). Pozwana dokonywała spłat rat pożyczki po 566 zł każda w następujących terminach: 6 kwietnia 2016 r., 2 maja 2016 r., 2 czerwca 2016 r., 4 lipca 2016 r., 2 sierpnia

2016 r., 2 września 2016 r., 4 października 2016 r. i 6 listopada 2016 r. Pismem z 4 stycznia 2017 r. powódka wzywała pozwaną do zapłaty 1132 zł zaległości w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, pozwana odebrała korespondencję 16 stycznia 2017 r., a pismem z 22 stycznia 2017 r. powódka wypowiedziała jej umowę pożyczki z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Powódka wskazała też, że wystawiony weksel in blanco został wypełniony na

6876,69 zł i wezwała pozwaną do zapłaty tej kwoty, na którą składają się sumy niespłaconych rat pożyczki - 5660 zł, 24,16 zł zgodnie z pkt 11.2a umowy, 1132 zł naliczonej zgodnie z pkt 11.2b umowy, 45 zł naliczona zgodnie z pkt 11.2c umowy oraz umowne odsetki za opóźnienie - 15,63 zł.

Przy tak dokonanych ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy, przywołując regulacje, art. 10 ustawy z 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe, umowne oraz 720 k.c., art. 30

ust. 1 pkt 14 ustawy o kredycie konsumenckim, art. 481 k.c., art. 359 § 2¹ k.c., art. 58

§ 1 i 2 k.c., uznał powództwo w części za zasadne, zaznaczając, że gdyż powódka dochodzi roszczenia z weksla, a zarzuty pozwanej oceniła przez pryzmat umowy pożyczki, gdyż weksel stanowił jej zabezpieczenie. Wskazał, że roszczenie powódki jest wymagalne, gdyż wzywała ona pozwaną do zapłaty zaległości w postaci dwóch rat (1132 zł) w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, a pozwana odebrała korespondencję 16 stycznia 2017 r. i pomimo tego nie uregulowała zobowiązania, zasadnie więc pismem z 22 stycznia 2017 r. wypowiedziała umowę pożyczki. Zasadne było, zdaniem Sądu Rejonowego, zasądzenie 1472 zł stanowiące nieuregulowana należność główną (różnica pomiędzy wypłaconymi 6000 zł, a wpłatami uregulowanymi przez pozwaną – 4528 zł), a także 3139 zł kosztów ubezpieczenia, 462 zł wynagrodzenia umownego, które nie stanowi nawet 10% kapitału pożyczki, jak również umownych odsetek kapitałowych (24,16 zł - pkt 11. 2a umowy pożyczki, które nie przekraczały odsetek maksymalnych) i umownych odsetek za opóźnienie (15,63 zł - pkt 13.1 umowy, które też nie przekraczały odsetek maksymalnych za opóźnienie).

To spowodowało, że Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo do 5108,79 zł, a odsetki zasądził od daty upływu okresu wypowiedzenia umowy pożyczki, tj. od 22 lutego 2017 r.

W pozostałej części, 587 zł z tytułu opłaty przygotowawczej oraz w zakresie podanych przez powódkę kosztów windykacji, żądania powódki nie uwzględnił, gdyż opłata przygotowawcza obok odsetek i wynagrodzenia umownego, w rzeczywistości stanowi dodatkowe wynagrodzenie za korzystanie przez pozwaną z pieniędzy powódki, a nałożenie na pozwaną obowiązku uiszczania obok odsetek i wynagrodzenia umownego, opłaty przygotowawczej, zmierzało do obejścia art. 359 § 2¹ k.c., zaś postanowienia umowy zastrzegające opłaty za pozorne usługi pożyczkodawcy są sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, takimi jak uczciwość i rzetelność postępowania wobec kontrahenta. Postanowienia umowy dotyczące opłaty przygotowawczej Sąd Rejonowy uznał za nieważne. Nie uznał też za zasadne żądania 1132 zł naliczonych przez powódkę tytułem podjętych działań windykacyjnych oraz 45 zł za monity/wezwania do zapłaty, gdyż przerzucanie na konsumenta kosztów działalności gospodarczej powódki i związanego z tym ryzyka, w tym kosztów dochodzenia należności jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, a przecież kwestie opłat za czynności windykacyjne i wysokich niesprecyzowanych opłat za wezwania do zapłaty, były wielokrotnie przedmiotem krytycznych wypowiedzi Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który uznał je za sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interesy konsumenta. Te klauzule uznał z mocy prawa za nieważne. Wskazał też, że opłaty za czynności windykacyjne nie mogą odbiegać od rzeczywistych kosztów związanych z ich wykonaniem, tymczasem przewidziana w umowie jednorazowa opłata za wezwanie do zapłaty rażąco przekracza koszty sporządzenia i wysłania stosownego pisma za pośrednictwem operatora pocztowego.

Orzeczenie o kosztach zapadło na podstawie art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c.

Apelację od tego wyroku złożyła pozwana, zaskarżając go w części zasądzającej roszczenie i zarzuciła mu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez: przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że klauzule umowne dotyczące pozaodsetkowych kosztów pożyczki, a w szczególności kosztów ochrony ubezpieczeniowej, nie stanowią klauzul abuzywnych, podczas gdy z materiału sprawy wynika, że rażąco naruszają one interes pozwanej, stanowiąc jedynie nieuzasadnione wynagrodzenie dla powódki całkowicie oderwana od rzeczywistych kosztów ubezpieczenia, co w efekcie doprowadziło do błędnej wykładni art. 385¹

§ 1 k.c.; przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że powódka złożyła pozwanej skuteczne oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy pożyczki, co spowodowało wymagalność roszczenia, podczas gdy z materiału sprawy wynika, że nie wykazała, aby pozwana otrzymała oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, a zatem nie mogła zapoznać się

z treścią takiego oświadczenia woli i nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki. Zarzuciła także naruszenie: art. 248 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nie zobowiązanie (...) S.A. do złożenia polisy ubezpieczeniowej potwierdzającej zawarcie umowy ubezpieczenia spłaty pożyczki oraz umowy łączącej powódkę i to Towarzystwo (...) i do wskazania, jakie należności składały się na kwotę składki ubezpieczeniowej oraz jaka część składki stanowiła faktyczną składkę na ubezpieczenia, jaka stanowiła wynagrodzenia (prowizją) powódki, pomimo że okoliczności na jakie miały one być złożone były istotne dla rozstrzygnięcia sporu i wykazania stanowiska pozwanej; art. 58

§ 1 k.c. w związku z art. 359 § 1 pkt 2¹ k.c. poprzez jego niezastosowanie i nieuznanie roszczeń powódki za nienależne na tej podstawie, że część z nich miała charakter mających na celu obejście ustawy i przyznanie powódce uprawnienia do uzyskania odsetek wyższych niż maksymalne; art. 58 § 2 k.c. oraz art. 5 k.c. poprzez ich niezastosowanie i nieuznanie roszczeń powódki za nienależne na tej podstawie, że ich część była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, w związku, z czym umowa w tym zakresie była nieważna; dotyczy to, zwłaszcza zawyżonych kosztów ubezpieczenia pożyczki.

Przy tak postawionych zarzutach wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania od za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie jako bezzasadnej oraz zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Sprawę rozpoznano w postępowaniu uproszczonym na posiedzeniu niejawnym, a to zgodnie z art. 505¹ pkt 1 k.p.c. w związku z art. 505¹⁰ § 1 i 2 k.p.c. Weksel, będący podstawą żądania, został bowiem wystawiony in blanco jako jej zabezpieczenie (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 20 października 2011 r., sygn. akt III CZP 51/11, OSNC 2012/5/58).

Zgodnie z art. 10 ustawy z 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 160) uzupełnienie weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem nie można podnosić wobec jego posiadacza, chyba że nabył weksel w złej wierze albo przy jego nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Zarówno uzupełnienie weksla niezgodnie z porozumieniem, nabycie w złej wierze, jak i dopuszczenie się rażącego niedbalstwa powinien wykazać pozwany (art. 6 k.c.), gdyż zgodnie z art. 7 k.c. jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienia dobrej wiary.

Art. 10 ustawy z 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe nie podważa abstrakcyjnego charakteru zobowiązania wekslowego, a jedynie osłabia odpowiedzialność dłużnika wekslowego przez umożliwienie mu odwołania się do stosunku podstawowego łączącego wystawcę weksla i remitenta. Pozwany będący wystawcą weksla in blanco może jednak bez żadnych ograniczeń podnosić zarzuty uzupełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wobec takiego powoda, który jest bezpośrednim odbiorcą weksla in blanco (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2016 r., sygn. akt V CSK 519/15, LEX 2037919). Podnoszenie tych zarzutów wobec dalszego nabywcy weksla jest zaś ograniczone treścią art. 10 tej ustawy (por. także J. J.: [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz, WK 2014, teza 10 do art. 10).

Z tego wniosek, że w rozpoznawanej sprawie pozwana będąca wystawcą weksla, który został przez nią wręczony powódce może podnosić zarzuty uzupełnienia tego weksla niezgodnie z porozumieniem z nią zawartym. Powódka nie jest dalszym nabywcą weksla. Jednakże ciężar wykazania, że wystawiony przez pozwaną weksel in blanco został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową obciąża właśnie pozwaną (art. 6 k.c.), a to z uwagi na istnienie stosunku wekslowego. Nie ma bowiem podstaw, by ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego, uzasadniających uzupełnienie weksla przerzucić na wierzyciela wekslowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 29 czerwca 2016 r., sygn. akt

I ACa 115/16, LEX 2174793). Natomiast powódka powinna podać, z jakiego tytułu domaga się zapłaty i przedstawić stosowne wyliczenie, a to po to, aby pozwana mogła się do tych wyliczeń odnieść, to bowiem umożliwi mu wskazanie nieprawidłowości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 29 sierpnia 2007 r., sygn. akt I ACa 442/07, LEX nr 446721). Ta zasadnicza okoliczność w rozpoznawanej sprawie prowadzi do wniosku, że powódka powinna wykazać w jaki sposób, na podstawie jakiego stosunku podstawowego, wypełniła weksel in blanco wystawiony przez pozwaną na jej rzecz; natomiast pozwaną obciąża ciężar wykazania, że dokonała tego niezgodnie z porozumieniem.

Zasadnicze zarzuty apelacji dotyczyły niewłaściwych ustaleń w zakresie wypowiedzenia umowy, kosztów ubezpieczenia, wynagrodzenia należnego powódce jako pożyczkodawcy i skapitalizowanych odsetek.

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ustalił, że doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki. Świadczą o tym, dowody nadania przesyłek poleconych kierowanych do pozwanej: 5 stycznia 2017 r. nadano ostateczne wezwanie do zapłaty 1132 zł w terminie

7 dni od otrzymania pisma /k. 77, 79-81/, a wypowiedzenie umowy pożyczki nadano 23 stycznia 2017 r. /k. 78-84/. Zgodnie zaś z art. 17 ustawy z 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1113 ze zm.) w związku z art. 3 pkt 22 i 23 tej ustawy mają one moc dokumentu urzędowego co do potwierdzenia nadania. Powódka przedstawiła także informacje od operatora pocztowego dotyczące tego, że dokumenty te zostały doręczone pozwanej: pierwszy 16 stycznia 2017 r., a drugi 27 stycznia 2017 r. /k. 85-86/. Pozwana natomiast nie przedstawiła na to, że w innych datach doręczono jej przesyłki pocztowe żadnego materiału dowodowego. W takich okolicznościach sprawy same jej twierdzenia nie są wystarczające do uznania, że do doręczenia nie doszło. Należy również zaznaczyć, że pozwana ostatnią ratę dobrowolnie uregulowała 6 listopada 2016 r., a terminy ich płatności były ustalone na czwarty dzień każdego miesiąca (ostatnia miała być płatna 4 września 2017 r. /kalendarz spłat k. 31/).

Zgodnie umową (pkt 11.1), jeżeli pozwana nie zapłaciła w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, to powódka mogła wypowiedzieć umowę z zachowaniem trzydziestodniowego terminu i wypełnić weksel, po uprzednim wezwaniu jej do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

Pozwana nie uregulowała rat płatnych 4 grudnia 2016 r. i 4 stycznia 2017 r. Dlatego też wezwanie do uregulowania należności doręczone jej 16 stycznia 2017 r. było zasadne. Pomimo upływu terminu 7 dni nie uregulowała ona zaległości, a więc wypowiedzenie umowy pożyczki z zachowaniem trzydziestodniowego terminu, które dotarło do niej 27 stycznia

2017 r., również było zasadne (por. pkt 11.1 umowy), ale spowodowało rozwiązanie umowy 26 lutego 2017 r., a więc od następnego dnia pozwana pozostawała w opóźnieniu, dlatego należne odsetki od kwoty przewyższającej trzy raty pożyczki (za grudzień 2016 r. oraz za styczeń i luty 2017 r. – łącznie 1698 zł, bo terminy ich wymagalności zgodnie z umową upływały w czwartym dniu każdego miesiąca) mogą być dochodzone od 27 lutego 2017 r. Powódka jednak żąda odsetek od 22 lutego 2017 r., a to powoduje, że nie można orzec ponad jej żądanie; jej żądanie jest oparte na wekslu. Dlatego odsetki od 1698 zł należało zasądzić od 22 lutego 2017 r., bo wówczas były już wymagalne, natomiast pozostała kwota (236 zł) stała się wymagalna 26 lutego 2017 r., czyli od następnego dnia pozwana pozostawała w opóźnieniu co do jej uregulowania.

Nie ma więc żadnych zasadnych powodów, aby twierdzić, że nie doszło do wypowiedzenia umowy pożyczki. Do takiego wypowiedzenia doszło.

W apelacji pozwana kwestionuje także pozostałą do uregulowania należność główną, ale przecież uregulowała tylko 4528 zł, a należność główna (przekazana jej pożyczka) wynosiła 6000 zł. Niezasadnie więc kwestionuje ona 1472 zł dotyczące należności głównej. Ta kwota należy się powódce.

To samo dotyczy wynagrodzenia umownego w wysokości 462 zł, albowiem nie jest ono wygórowane (około 7% na 1,5 roku, bo na taki okres zawarto umowę), a za udzielanie pożyczki strony umówiły się na takie wynagrodzenie. Strony

mogą o tym postanowić {por. K. K.: [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. T. IV. Z.. Część szczególna (art. 535-764⁹), pod red. M. H. i M. F., (...) z 2018 r., teza 7. do art. 720; J. G.: [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. T. Z.. Część szczegółowa, pod red. J. G., (...) z 2017 r., teza 7 do art. 720}. Sąd Rejonowy słusznie zwraca na to uwagę, o czym pozwana zupełnie zapomina, tak samo jak i o tym, że otrzymała 6000 zł pożyczki.

W powyżej opisanych aspektach nie doszło do naruszenia zarówno prawa procesowego wskazanego w apelacji, jak i prawa materialnego tamże wskazanego. Trudno, żeby pozwana, pobierając pożyczkę w wysokości 6000 zł miała zwrócić pozwanej mniej niż udzielona jej kwota pożyczki, a dodatkowo bez uregulowania wynagrodzenia, na które strony się umówiły. Jedyne kwestia dotycząca terminu wymagalności części należności powódki spowodowała konieczność ingerencji w orzeczenie w tym zakresie.

Jak już wyżej zaznaczono wypowiedzenie umowy nastąpiło 26 lutego 2017 r., a więc od następnego dnia pozwana pozostaje w opóźnieniu, dlatego należne odsetki od kwoty przewyższającej trzy raty pożyczki (za grudzień 2016 r. oraz za styczeń i luty 2017 r. – łącznie 1698 zł, bo terminy ich wymagalności zgodnie z umową upłynęły w czwartym dniu każdego miesiąca) mogą być dochodzone od 27 lutego 2017 r. (od 236 zł). Powódka jednak żąda odsetek od 22 lutego 2017 r., a to powoduje, że nie można orzec ponad jej żądanie; jest ono dodatkowo oparte na wskazaniu w wekslu daty płatności, ale ta jest niezgodna z umową co do części należności. Dlatego odsetki od 1698 zł należało zasądzić od 22 lutego 2017 r., bo wówczas były już wymagalne, natomiast pozostała kwota, o której mowa wyżej (różnica pomiędzy sumą wynagrodzenia – 462 zł i niespłaconej części należności głównej – 1472 zł, a ww. trzema ratami) stała się wymagalna 26 lutego 2017 r., czyli od następnego dnia pozwana pozostawała w opóźnieniu; ta różnica to 236 zł, a więc odsetki za opóźnienie od tej części należą się od 27 lutego 2017 r. Podstawą tego jest właściwie przywołana przez Sąd Rejonowy regulacja art. 481 § 1 i 2 k.c. Trzeba jednak zaznaczyć, że powódka nie kwestionowała oddalenia powództwa co do żądanych odsetek w wyższej wysokości jako umownych; nie było zaś podstaw do takiego zasądzenia, gdyż podstawą jej żądania jest podpisany przez pozwaną weksel, a on na takie odsetki nie wskazuje.

Z uwagi na naruszenie regulacji prawa materialnego w tej części niezależnie od zarzutów apelacji należało zmienić zaskarżony wyrok. Natomiast co do zasądzenia 1934 zł (1472 zł + 462 zł) apelacja jest bezzasadna.

Jednocześnie należy zauważyć, że Sąd Rejonowy nie ustalił i nie ocenił czy wskazane w umowie składki na ubezpieczenie stanowiły w jakiejś części także wynagrodzenie powódki. Sąd Rejonowy w ogóle pominął wnioski dowodowe i zarzuty pozwanej w tym zakresie, a co za tym idzie nie rozpoznał co do tego istoty sprawy. Trzeba bowiem zbadać czy w tej części, przy wskazywanych przez pozwaną okolicznościach, umowa zawiera klauzule abuzywne.

Dlatego też, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy te wnioski rozpozna i ustali w jakiej wysokości była odprowadzona składka dotycząca ubezpieczenia pożyczki i czy w jej skład wchodziło również wynagrodzenie powódki, a jeżeli tak to w jakiej wysokości. Następnie zaś oceni zarzuty pozwanej w tej części. Nie jest to możliwe na obecnym etapie, albowiem brak jakichkolwiek ustaleń faktycznych w tym zakresie. Pozwana zaś miała za zadanie wykazać, że weksel został nieprawidłowo wypełniony. W części udało jej się to wykazać, natomiast co do składki z umowy ubezpieczenia, Sąd Rejonowy uniemożliwił jej to poprzez nierozpoznanie jej wniosków dowodowych i nieodniesienie się do jej zarzutów w tym zakresie.

Ponadto należy zaznaczyć, że od kwot umownych odsetek kapitałowych oraz umownych odsetek za opóźnienie w wysokości odpowiednio po 24,16 zł oraz 15,63 zł Sąd Rejonowy także zasądził odsetki za opóźnienie, natomiast nie ustalił od jakich dokładnie należności i za jaki okres czasu te odsetki były naliczone. W tym zakresie także nie rozpoznał istoty sprawy i przy ponownym rozpoznaniu sprawy ustali te okoliczności.

Trzeba też zaznaczyć, że z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, iż Sąd Rejonowy uznał za zasadne roszczenie powódki w wysokości 5112,79 zł (1472 zł należności głównej, 3139 zł ubezpieczenia, 462 zł wynagrodzenia i odsetki: 24,16 zł oraz 15,63 zł) , ale w wyroku zasądził na jej rzecz o 4 zł mniej. Powódka jednak tego orzeczenia nie skarżyła. Dlatego też to w części dotyczącej 3174,79 zł, należało uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania z pozostawieniem mu orzeczenia o kosztach postępowania odwoławczego. Kwota ta jest o 4 złote niższa od sumy ubezpieczenia kredytu (3139 zł) oraz wskazanych kwotowo odsetek (24,16 zł+15,63 zł), gdyż co do 4 zł powództwo oddalono, a powódka tego nie kwestionowała.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie:

- a) art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 505¹⁰ § 1 i 2 k.p.c., należało orzec jak w punkcie 1. sentencji,
- b) art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 505¹² § 1 k.p.c., art. 505¹⁰ § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c., należało orzec jak w punkcie 2. sentencji,
- c) art. 385 k.p.c. w związku z art. 505¹⁰ § 1 i 2 k.p.c., należało orzec jak w punkcie 3. sentencji.

SSO Roman Troll